

RECEȚIONAT

Agenția Națională pentru Cercetare
și Dezvoltare _____

_____ 2025

AVIZAT

Secția AȘM _____

_____ 2025

RAPORT ȘTIINȚIFIC ANUAL (pentru etapa 2025)

privind implementarea proiectului din cadrul concursului
Stimularea excelenței cercetărilor științifice pentru anii 2025-2026
(denumirea concursului)

Proiectul Revitalizarea patrimoniului național prin îmbinarea și adaptarea tehnicilor
tradiționale textile cu tehnologiile moderne de fabricație.
(titlul proiectului)

Cifra proiectului 25.80012.0807.39SE

Prioritatea strategică IV Provocări societale

Rector U.T.M.

dr. hab. Viorel BOSTAN

(numele, prenumele)

Președintele

Consiliului științific UTM

dr. hab. Vasile TRONCIU

(numele, prenumele)

Conducătorul proiectului

dr. Alina TOCARCIUC

(numele, prenumele)

Alina Tocarciuc
(semnătura)

L.Ș.

Chișinău, 2025

CUPRINS:

1. Scopul etapei 2025 conform proiectului depus la concurs.....	3
2. Obiectivele etapei 2025.....	3
3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei 2025.....	4
4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor etapei 2025.....	4
5. Rezultatele obținute	5
6. Diseminarea rezultatelor la foruri științifice.....	8
7. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului 2025.....	9
8. Colaborare la nivel național în cadrul implementării proiectului 2025.....	9
9. Colaborare la nivel internațional în cadrul implementării proiectului 2025.....	10
10. Dificultăți în realizarea proiectului: financiare, organizatorice, legate de resursele umane.	10
11. Recomandări, propuneri.....	11
12. Lista lucrărilor științifice, publicate în anul 2025 (Anexa 1).....	13
13. Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect 2025 în limba română și în limba engleză (Anexa 2).....	14
14. Executarea devizului de cheltuieli din contractul de finanțare pentru anul 2025 (Anexa 3).	16
15. Componența echipei conform contractului de finanțare pentru anul 2025 (Anexa 4).....	17

1. Scopul etapei 2025

Scopul general al proiectului constă în valorificarea și reînnoirea tradițiilor textile autohtone prin adaptarea tehnicilor și meșteșugurilor populare la tehnologiile moderne de fabricație, în vederea păstrării autenticității și revitalizării patrimoniului cultural, creșterii competitivității produselor pe piață, stimularea inovației și dezvoltarea durabilă.

Scopul etapei din anul 2025 constă în inițierea procesului de revitalizare a tradițiilor textile autohtone prin identificarea, documentarea și experimentarea tehnicilor tradiționale, corelate cu primele testări, în vederea dezvoltării unor soluții inovatoare și sustenabile care să contribuie la conservarea patrimoniului cultural și la pregătirea prototipurilor hibride.

2. Obiectivele etapei 2025:

1. Identificarea și documentarea tehnicilor tradiționale textile din diferite regiuni ale Republicii Moldova, prin vizite de teren, colaborare cu meșteșugari locali și colectare de mostre autentice.
2. Realizarea unei arhive vizuale prin fotografierea elementelor reprezentative ale patrimoniului textil tradițional, cu scopul de a sprijini cercetarea, conservarea și diseminarea rezultatelor.
3. Testarea unor metode ecologice de vopsire folosind coloranți naturali extrași din plante autohtone, în vederea formulării unor soluții durabile pentru colorarea fibrelor textile.
4. Explorarea posibilităților de reutilizare a materialelor textile prin tehnici tradiționale de țesere, în scopul promovării practicilor de economie circulară.
5. Inițierea testelor tehnologice moderne, precum decorarea cu laser, 3D imprimare pentru adaptarea motivelor ornamentale tradiționale la procesele digitale de fabricație.
6. Elaborarea și publicarea de lucrări științifice care să reflecte rezultatele cercetării și ale experimentelor desfășurate în cadrul proiectului.
7. Editarea unei broșuri-catalog care să includă rezultatele preliminare, mostrele colectate, ca material de promovare și informare.
8. Participarea la manifestări științifice și culturale pentru diseminarea rezultatelor obținute și consolidarea colaborărilor în domeniu.

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei 2025

- A 1. Identificarea și colectarea informațiilor despre tehnici tradiționale textile;
- A 2. Cercetare de teren în zonele reprezentative pentru tehnicile tradiționale textile specifice regiunilor țării;
- A 3. Vizite la centre etnografice, muzee și meșteșugari locali; Interviuri cu experți locali
- A 4. Centralizarea și analiza datelor obținute pentru selecția tehnicilor relevante în vederea adaptării preventive la tehnologiile moderne.
- A 5. Realizarea unei baze de date detaliate privind metode, materiale și modele tradiționale.
- A 6. Participarea la conferință și eveniment dedicat patrimoniului (Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine) Publicarea articolelor în revista Industria Textilă

4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor etapei 2025

Pentru atingerea scopului și obiectivelor stabilite pentru anul 2025, echipa de proiect a desfășurat o serie de activități specifice, atât în teren, cât și în laborator și în spații de documentare, după cum urmează:

1. Documentare etnografică și vizite de teren: au fost realizate deplasări în trei regiuni etnografice ale Republicii Moldova, unde au fost identificați și consultați meșteșugari specializați în prelucrarea și decorarea textilelor tradiționale. În urma acestor vizite, au fost colectate mostre textile originale și s-au obținut informații valoroase despre tehnicile tradiționale, materialele utilizate și simbolismul motivelor ornamentale.

2. Studiul arhivelor: a fost efectuat un proces de cercetare în arhiva instituțională, cu scopul de a completa documentarea tehnicilor și formelor de expresie artistică în textilele tradiționale. Acest demers a contribuit la corelarea informațiilor de teren cu surse academice istorice și vizuale relevante.

3. Arhivare vizuală: au fost realizate aproximativ 1350 de fotografii, surprinzând mostrele textile, uneltele tradiționale și detalii ornamentale. Acestea vor constitui baza unui fond vizual digital și sunt integrate în broșura-catalog.

4. Testare de vopsire ecologică: au fost inițiate experimente de colorare a fibrelor textile cu pigmenți naturali extrași din resurse vegetale autohtone – scoarță de stejar, de măr, frunze de gutui, pară și cais, precum și pomușoare de poamă și aronie. Mostrele au fost realizate în funcție de disponibilitatea sezonieră a materialelor și vor fi extinse în etapele viitoare.

5. Reutilizare creativă a materialelor prin tehnici tradiționale: s-au realizat primele mostre de țesături obținute din resturi textile, folosind alesături tradiționale. Această activitate răspunde obiectivului de promovare a practicilor durabile și a reciclării creative în baza patrimoniului cultural.

6. Inițierea testelor de decorare cu laser și 3D imprimare: s-a început adaptarea motivelor ornamentale tradiționale pentru a fi aplicate prin tehnologia laser și 3D imprimare pe suporturi

textile. Această acțiune urmărește explorarea compatibilității dintre tradiție și inovație, deschizând perspective pentru produse textile cu valoare artistică și funcțională.

7. Pregătirea și editarea broșurii-catalog: s-a definit structura, conținutul și conceptul narativ al unei broșuri ilustrate. Aceasta expune rezultatele cercetării și exemple de tehnici într-un format accesibil publicului larg, urmând o abordare narativă care urmărește prezența și funcțiile textilelor tradiționale pe parcursul întregii vieți a omului – de la naștere până la ritualurile de trecere.

8. Elaborarea de lucrări științifice: au fost redactate și publicate două articole științifice care reflectă rezultatele cercetărilor de până acum, în special în ceea ce privește interdependența dintre estetică, tehnologie și durabilitate în textilele tradiționale.

5. Rezultatele obținute

În cadrul etapei de implementare a proiectului pentru anul 2025, echipa de cercetare a realizat un ansamblu coerent de activități care au condus la obținerea unor rezultate relevante pentru scopul general de revitalizare a tradițiilor textile autohtone prin integrarea tehnologiilor moderne.

Un prim rezultat major a constat în realizarea vizitelor de studiu în diferite regiuni ale Republicii Moldova, unde au fost identificate tehnici tradiționale de țesere, vopsire și decorare a textilelor. În cadrul acestor vizite, echipa a colaborat cu meșteșugari locali, de la care s-au colectat/fotografiat mostre textile autentice și s-au obținut informații valoroase despre procesele de lucru, materialele utilizate și semnificațiile simbolice ale ornamenticii.

Vizitele realizate pe teritoriul republicii Moldova în perioada august-noiembrie 2025

1. Centru, Călăraș	8 august 2025	Furculița Maria a.n. 1941
2. Nord, Rîșcani, s. Aluniș	15 august 2025	Cărbunc Ecaterina, a.n.1967
3. Nord, Ocnîța, s.Calarășeuca	20 septembrie 2025	Ungureanu Vera, 1937
4. Nord, Ocnîța, s.Vălcineț	20 septembrie 2025	Crepostnaia Eugenia, 1949
5. Sud, Cahul, s.Văleni	1 noiembrie 2025	Certan Victoria

Au fost vizitate *Muzeul de Istorie și Etnografie* din orașul Ungheni, 24 octombrie 2025 și *Muzeul de Istorie și Etnografie* din orașul Soroca, 27 octombrie 2025.

Aceste informații au fost completate prin studiu și analiza arhivelor programului Design Vestimentar Industrial al Facultății de Design, UTM.

Lista informatorilor audiați în perioada 1997-2000: textele povestite de acești informatori au fost studiate și analizate pentru prima dată, iar cele mai relevante au fost editate în broșura-catalog cu titlul *Textilele vieții, de la naștere la veșnicie în țesături și ritualuri*.

Zona	Localitate	Nume	An
Nord	Telenești, Mîndrești, Soroca, Vărăncău,	Efimia Cornovan,	a.n.1948,
		Ana Panici,	a.n 1922,
		Lidia Vrajmaș,	a.n 1936,
	Soroca, Cotova	Ninița Maria,	a.n 1921,
		Gugu Maria,	a.n 1941
Centru	Briceni, Belcaviți,	Rotari Olga,	a.n 1922,
		Nercaș Olga,	a.n 1922
	Edineț, Chetroșica-Nouă, Dondușeni, Horodiște	Dociu Victoria Stepan,	a.n 1916,
		Țarigradschi Nina,	a.n.1934
		Paladi Maria,	a.n. 1916
	Glodeni, Balatina Ancii Noi, Chetrosu,	Chifa Elena	
		Parascovia Negaia	a.u.1929,
		Ciobanu Nina,	a.n. 1919
	Călărași, Sipoteni, Călărași	Popovici Ecaterina,	a.n 1921,
	Ialoveni	Axenia Țirsova,	a.n. 1939,
Sud		Ecaterina Caracuian,	a.n 1913,
		Tudor Caracuian,	a.n. 1910
	Trușeni	Apostolu Valentina Petru,	
	Hîncești, Buțeni,	Bunduchi Elena,	a.n. 1919,
		Barcari Elena,	a.n. 1914
	Criuleni, Hîrtopul Mare Orhei	Onofrei Ludmila	
		Robu Diana	
Sud	Cimișlia, Mereni,	Bargan Tudora,	a.n 1917
		Țurcanu Efimia,	a.n 1926,
		Morozan Ioana,	a.n 1937,
	Ștefan Vodă, Volintiri	Dorogovenco Natalia Timofei,	a.n.1924
		Godina Zinaida,	a.n. 1956
	Leova, Colibabovca	Aricov Petru,	a.n.1932

În paralel, s-a constituit o arhivă vizuală impresionantă, constând în aproximativ 1350 de fotografii care documentează mostrele, uneltele, spațiile de locuit. Această arhivă nu are doar valoare documentară, ci și un rol educativ și de promovare, fiind integrată parțial în broșura ilustrată a proiectului, destinată unui public larg.

În plan experimental, au fost demarate testări de vopsire a fibrelor și mostrelor de pânze textile cu pigmenți naturali extrași din plante autohtone, cum ar fi scoarță de stejar, scoarță de măr, frunze de gutui și cais, pomușoare de poamă și aronic. Primele mostre obținute au demonstrat o bună capacitate de fixare a culorii și o paletă cromatică bogată, indicând potențialul acestor metode pentru dezvoltarea unei alternative ecologice viabile în domeniul textil. Rezultatele acestui demers susțin obiectivul de inovare durabilă și se vor extinde în continuare în funcție de sezonabilitatea resurselor vegetale. Activitatea în curs de testare și analiză.

În ceea ce privește economia circulară, proiectul a testat reutilizarea creativă a materialelor textile prin tehnici tradiționale de țesere. Au fost create mostre de țesături noi din resturi textile, aplicând principiile de alesătură din practice moștenite. Aceste produse experimentale demonstrează nu doar posibilitatea de a reduce risipa materială, ci și potențialul de revalorizare culturală a deșeurilor, contribuind la obiectivul de sustenabilitate socială și estetică. Activitatea în curs de testare și analiză

Pe linia integrării tehnologiilor moderne, au fost inițiate testări de decorare prin laser a textilelor, explorând modalități prin care motivele tradiționale pot fi transpuse digital pe suprafețe textile. Primele experimente au condus la obținerea unor mostre cu ornamentică inspirată din simbolurile populare, prelucrate cu precizie și eficiență. De asemenea, s-a lucrat la pregătirea activităților viitoare de imprimare 3D, cu scopul de a introduce forme tridimensionale în designul textil contemporan, fără a pierde caracterul identitar al motivelor tradiționale. Activitatea în curs de testare și analiză

În context academic, proiectul a generat două articole științifice care analizează relația dintre estetică, tehnologie și identitate culturală în contextul textilelor tradiționale. Aceste articole au fost prezentate în cadrul unei conferințe internaționale dedicate patrimoniului cultural, oferind vizibilitate națională și internațională activităților desfășurate. Participarea la această conferință a consolidat rolul cercetării în circuitul academic și a favorizat schimbul de idei interdisciplinare.

Tematica articolelor este axată pe:

- A. *Interdependența dintre estetica și tehnologie în realizarea textilelor tradiționale*
- B. *Aspecte privind valorificarea tehnicilor de prelucrare și decorare a textilelor tradiționale din Republica Moldova prin tehnologiile digitale.*

De asemenea, a fost elaborat conținutul pentru o broșură-catalog ilustrată, cu titlul *Textilele vieții, de la naștere la veșnicie în țesături și ritualuri* care urmează o structură narativă accesibilă publicului larg. Lucrarea evidențiază dimensiunea simbolică și patrimonială a textilelor tradiționale din Republica Moldova, explorate prin prisma etapelor fundamentale ale vieții – nașterea, nunta, moartea – precum și a principalelor sărbători tradiționale și religioase. Textilele sunt abordate ca relicve de memorie colectivă, purtătoare ale unei estetici profunde, ale unui meșteșug rafinat și ale unei spiritualități înrădăcinate în cultura locală.

Textul este redactat într-un stil narativ, accesibil și expresiv, pentru a promova și valorifica patrimoniul textil într-o formă deschisă unui public larg – specialiști, studenți, creatori, dar și cititori interesați de cultură și tradiție. Descrierile se bazează pe documentare de teren, discuții cu meșteri și observații directe privind tradițiile textile din diferite regiuni ale Republicii Moldova. Acest fundament a fost completat și îmbogățit prin valorificarea unor materiale existente în arhiva Facultății de Design a Universității Tehnice a Moldovei, provenite din documentările studenților din perioada 1997–2000. Aceste surse au fost utilizate nu ca reproducere, ci ca mărturie culturale și suport documentar, contribuind la conturarea unui tablou mai amplu asupra patrimoniului textil moldovenesc și asupra modului în care acesta a fost înțeles, studiat și transmis în timp.

Lucrarea integrează perspective din etnologie, estetică tradițională și design contemporan, punând în evidență importanța conservării și reinterpretării acestor obiecte în contextul globalizării și al tehnologiilor textile moderne. Textilele tradiționale moldovenesti sunt prezentate nu doar ca vestigii, ci ca surse actuale de inspirație, cu potențial de a genera soluții inovative și

sustenabile. Broșura-catalog va fi utilizată ca instrument de diseminare și educație în contexte academice și în comunități locale.

În completare, echipa proiectului a pregătit participarea la expoziția internațională InfoInvent 2025, unde a prezentat un poster cu principalele rezultate și direcții de cercetare. Această participare urmărește valorificarea vizibilității publice și stabilirea de parteneriate pentru dezvoltări viitoare.

În ansamblu, rezultatele obținute în anul 2025 reflectă o implementare riguroasă, interdisciplinară și ancorată în valorile durabilității, inovației și respectului pentru tradiție. Ele fundamentează etapa următoare a proiectului și demonstrează impactul concret al cercetării în conservarea și reînnoirea patrimoniului cultural textil.

6. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de publicații și în formă de prezentări la foruri științifice (comunicări, postere – pentru cazurile când nu au fost publicate în materialele conferințelor)

Diseminarea rezultatelor cercetării s-a realizat prin:

1. Participare la conferință științifică: au fost prezentate două articole în cadrul conferinței internaționale „Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine”, eveniment ce a oferit un cadru valoros pentru diseminarea inițiativelor proiectului și pentru consolidarea colaborărilor în domeniul patrimoniului cultural.

2. Pregătirea participării la InfoInvent 2025: a fost planificată participarea cu un poster de prezentare la expoziția internațională InfoInvent (3–5 decembrie 2025), unde vor fi ilustrate principalele rezultate și direcțiile de cercetare ale proiectului. Această activitate are rolul de a facilita promovarea publică și de a încuraja parteneriatele interinstituționale și aplicarea rezultatelor în industrie și educație.

7. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului (obligatoriu)

Rezultatele obținute în cadrul etapei 2025 a proiectului generează un impact pe mai multe planuri – științific, social și economic, contribuind direct la obiectivele strategice de conservare patrimoniului cultural, inovarea în industriile creative și dezvoltarea sustenabilă.

Impact științific. Activitățile de cercetare au adus o contribuție substanțială la cunoașterea, clasificarea și reinterpretarea tehnicilor textile tradiționale din Republica Moldova, oferind o bază metodologică solidă pentru studii ulterioare. Prin realizarea de mostre experimentale, documentarea vizuală sistematică și integrarea tehnologiilor moderne (laser, coloranți naturali, viitoare testări 3D), proiectul deschide direcții noi de cercetare aplicată în domeniile artelor textile, patrimoniului material și inovării tehnice. Publicarea articolelor științifice și participarea la conferințe internaționale contribuie la vizibilitatea academică a cercetării și favorizează schimbul interdisciplinar.

Impact social. Proiectul promovează valorile identitare și contribuie la conștientizarea importanței patrimoniului cultural în rândul comunităților locale și al publicului larg. Interacțiunea directă cu meșteșugarii, documentarea vie a tehnicilor tradiționale și elaborarea unei broșuri accesibile stimulează dialogul între generații și consolidează respectul față de tradiții. Prin abordarea narativă și educativă, rezultatele pot fi utilizate ca resurse didactice în învățământul artistic, tehnologic și cultural, sprijinind astfel formarea viitoarelor generații de creatori și cercetători.

Impact economic. Valorificarea tehnicilor tradiționale prin integrarea acestora în procese moderne de fabricație poate conduce, pe termen mediu și lung, la dezvoltarea de produse textile cu valoare adăugată crescută, sustenabile și competitive pe piață. Experimentele cu vopsirea ecologică și decorarea cu laser, imprimare 3D deschid oportunități pentru ateliere artisanale, designeri sau întreprinderi mici interesate de soluții ecologice și identitare. Participarea la târguri și expoziții de inovare, precum InfoInvent 2025, poate facilita transferul rezultatelor către mediul economic și consolidarea rețelelor de parteneriate public-private.

În concluzie, impactul rezultatelor obținute în 2025 este unul coerent, contribuind la revitalizarea patrimoniului prin știință aplicată, educație culturală și deschidere către soluții sustenabile și inovatoare.

8. Colaborare la nivel național în cadrul implementării proiectului (obligatoriu)

Pe parcursul august-noiembrie 2025, proiectul a beneficiat de o colaborare la nivel național, implicând instituții academice, meșteșugari locali și actori culturali relevanți în procesul de cercetare, documentare și valorificare a tradițiilor textile.

Un partener esențial în implementarea activităților a fost Facultatea de Design, prin accesul la arhivele sale documentare, care au completat baza de date vizuală și informațională a cercetării. Studiul surselor interne, planșe și mostre din patrimoniul universitar, a permis o contextualizare istorică și artistică riguroasă a tehnicilor tradiționale analizate.

De asemenea, colaborarea directă cu meșteșugari din trei zone etnografice distincte a reprezentat un element central al implementării. Aceștia au furnizat atât mostre textile originale, cât și cunoștințe detaliate despre tehnici, materiale și simboluri. Interacțiunea cu acești purtători ai tradiției a permis documentarea corectă a unor metode străvechi adaptate noilor cerințe.

În plus, au fost stabilite conexiuni cu specialiști din muzee locale și centre culturale, care au oferit asistență în procesul de identificare a surselor tradiționale autentice, precum și consultanță privind terminologia specifică și clasificarea obiectelor textile.

Această colaborare națională a asigurat un fundament solid pentru cercetarea desfășurată, consolidând caracterul interdisciplinar și aplicativ al proiectului și facilitând diseminarea rezultatelor în contexte educaționale, culturale și profesionale din Republica Moldova

9. Colaborare la nivel internațional în cadrul implementării proiectului (obligatoriu)

În cadrul etapei din anul 2025, proiectul a fost susținut de inițiative de colaborare internațională menite să amplifice vizibilitatea cercetării și să faciliteze schimbul de bune practici în domeniul conservării și valorificării patrimoniului textil.

Un moment semnificativ a fost participarea echipei la *Conferința științifică internațională „Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății de mâine pe 18-19 septembrie 2025*, organizată sub egida revistei *„Authentication and Conservation of Cultural Heritage. Research and Technique”* (Iași, România). Evenimentul a reunit cercetători, specialiști și experți din domenii conexe din mai multe țări, facilitând diseminarea rezultatelor proiectului prin prezentarea a două articole științifice elaborate de membrii echipei. Cea de-a XII-a ediție a conferinței sa desfășurat în contextul Zilelor europene ale patrimoniului cultural, cu sesiuni organizate la Chișinău (Republica Moldova), Iași (România) și Lviv (Ucraina). Această participare a contribuit la consolidarea prezenței proiectului în circuitul științific internațional și a creat premise pentru viitoare parteneriate de cercetare transfrontaliere.

Totodată, prin participarea la sesiuni tematice, au fost explorate oportunități de cooperare cu cercetători din România și din spațiul european, interesați de teme similare privind digitizarea patrimoniului, sustenabilitatea în artele textile și educația culturală integrată.

Aceste acțiuni au întărit dimensiunea internațională a proiectului, promovând schimbul de cunoștințe, compatibilizarea metodologiilor și extinderea rețelelor de colaborare în domeniul cercetării aplicate asupra patrimoniului textil tradițional.

10. Dificultățile în realizarea proiectului de natură financiară, organizatorică, legate de resursele umane etc. (obligatoriu).

În etapa de implementare aferentă anului 2025, proiectul a întâmpinat o serie de dificultăți care au influențat ritmul și desfășurarea optimă a activităților planificate.

1. Întârzierea lansării oficiale a proiectului:

Cea mai semnificativă dificultate a fost de ordin organizatoric, legată de decalarea startului efectiv al proiectului. Conform planificării inițiale, activitățile trebuiau să înceapă la 1 iulie 2025, însă aprobarea oficială a fost emisă abia cu data de 1 august 2025. Astfel, prima etapă de

implementare a fost redusă la doar patru luni în loc de șase, în condițiile în care termenul de predare a raportului intermediar a rămas fixat la 1 decembrie. Această comprimare a timpului a creat presiuni suplimentare asupra echipei de implementare, care a fost nevoită să accelereze unele activități sau să reorganizeze cronologic o parte dintre sarcini.

2. Limitări privind publicarea în reviste științifice de specialitate:

Un alt obstacol a fost de natură științifică și administrativă. Deși echipa a identificat reviste internaționale relevante cu factor de impact în domeniul patrimoniului cultural, procedurile riguroase și termenele extinse pentru recenzare, acceptare și publicare nu se potriveau cu calendarul restrâns al etapei. În plus, unele constrângeri financiare legate de achitarea taxelor de publicare (care presupun contractare și justificare pe bază de rezultate deja validate) au făcut imposibilă includerea acestor publicații în termenul actual. Este important de menționat că elaborarea unui articol științific de calitate, pe teme de patrimoniu, necesită o bază solidă de rezultate experimentale și reflecții analitice care nu pot fi realizate într-un interval de timp atât de scurt. În final am rămas mulțumiți de publicarea în revista *Authentication and Conservation of Cultural Heritage. Research and Technique*, Conferința științifică internațională „Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății de mâine.

3. Infrastructură tehnică limitată:

La nivel instituțional, s-a resimțit lipsa unui echipament informatic performant, aflat la îndemâna echipei, care să permită lucrul în softuri avansate necesare pentru prelucrarea mostrelor vizuale, machetarea broșurii-catalog sau pregătirea fișierelor compatibile cu tehnologia laser cut. Din această cauză, activitățile ce presupuneau lucrul digital s-au desfășurat în săli de calculatoare destinate studenților, în afara orelor de program, ceea ce a limitat flexibilitatea planificării și a generat eforturi suplimentare pentru respectarea calendarului.

Aceste dificultăți au fost gestionate prin mobilizarea resurselor umane existente și prin adaptarea operativă a strategiei de implementare. Cu toate acestea, ele evidențiază necesitatea unei mai bune corelări între etapele administrative, condițiile de aplicare ale proiectelor și realitățile instituționale, pentru a facilita desfășurarea eficientă a activităților de cercetare și diseminare.

11. Recomandări, propuneri (opțional).

În baza experienței acumulate în cadrul implementării etapei 2025 a proiectului, se formulează următoarele recomandări și propuneri pentru îmbunătățirea eficienței și sustenabilității etapelor viitoare:

Alinierea calendarului administrativ cu specificul activităților de cercetare:

Se recomandă sincronizarea perioadei efective de lansare a proiectului cu termenele de raportare, astfel încât fiecare etapă să beneficieze de timpul complet prevăzut în planul de realizare. În special în domeniile care implică cercetare aplicată, activități sezoniere și colaborare cu mediul extern, fiecare lună are un impact major asupra continuității proceselor.

Îmbunătățirea infrastructurii digitale accesibile echipei de proiect:

Se recomandă dotarea echipei cu cel puțin un calculator performant, echipat cu softurile necesare pentru prelucrare grafică, design editorial și modelare digitală, care să poată fi utilizat în

mod flexibil, în cadrul departamentului sau laboratorului de cercetare, fără a depinde exclusiv de orarul instituțional destinat studenților.

Implementarea acestor propuneri ar putea contribui la eficientizarea etapelor următoare ale proiectului, la creșterea calității rezultatelor științifice și la o mai bună integrare a patrimoniului în circuitul inovării și al educației durabile.

Conducătorul de proiect Poparu A. Apod / (numele, prenumele, semnătura)

Data 02.12.2025

LS

Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice
publicate în anul 2025 în cadrul proiectului

**Revitalizarea patrimoniului național prin îmbinarea și adaptarea tehnicilor
tradiționale textile cu tehnologiile moderne de fabricație.**

(denumirea proiectului)

Articole în culegeri științifice naționale/internaționale

1. TOCARCIUC Alina, GORCEA Violeta, *Interdependența dintre estetică și tehnologie în realizarea textilelor tradiționale din Republica Moldova*, Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine. Supliment al revistei științifice „Authentication and Conservation of Cultural Heritage. Research and Technique” (Iași, România). Vol. 9. Editor Liliana Condraticova. Iași-Chișinău, 2025. ISSN 2558 – 894X;
2. PALAMARCIUC Anna, TOCARCIUC Alina, *Aspecte privind valorificarea tehnicilor de prelucrare și decorare a textilelor tradiționale din Republica Moldova prin tehnologii digitale*, Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine. Supliment al revistei științifice „Authentication and Conservation of Cultural Heritage. Research and Technique” (Iași, România). Vol. 9. Editor Liliana Condraticova. Iași-Chișinău, 2025. ISSN 2558 – 894X;

Alte lucrări științifice (recomandate spre editare de o instituție acreditată în domeniu)

3. TOCARCIUC Alina, PALAMARCIUC Anna, GORCEA Violeta, *Textilele vieții. De la naștere la veșnicie în țesături și ritualuri*, Broșură-catalog, Art-Poligraf, 2025

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect în anul 2025

Cifra proiectului 25.80012.0807.39SE

Denumirea Proiectului Revitalizarea patrimoniului național prin îmbinarea și adaptarea tehnicilor tradiționale textile cu tehnologiile moderne de fabricație

Etapa desfășurată în anul 2025 a proiectului a avut un caracter preponderent documentar, punând bazele pentru etapele ulterioare de aplicare și dezvoltare tehnologică. Activitățile s-au concentrat pe identificarea, cercetarea și arhivarea tehnicilor tradiționale textile din Republica Moldova, în vederea adaptării lor viitoare în contexte inovatoare și durabile.

În această primă fază, echipa a realizat vizite de teren în zone etnografice reprezentative, unde a documentat tehnici de țesere, vopsire, decorare și utilizare simbolică a textilelor. Interacțiunile directe cu meșteșugari locali au permis colectarea unor mostre autentice, precum și acumularea de date valoroase despre procesele de producție și materialele utilizate. A fost constituită o arhivă vizuală extinsă, cu aproximativ 1350 de fotografii de teren, ce reflectă varietatea și specificul patrimoniului textil local.

Activitatea de cercetare a fost completată de studiul surselor arhivistice și al fondului documentar din cadrul instituției, pentru reconstituirea unor secvențe istorice relevante privind meșteșugurile textile. Totodată, s-au inițiat primele experimente cu coloranți naturali extrași din resurse vegetale autohtone, ca etapă pregătitoare pentru testele viitoare. De asemenea, au fost demarate schițele de digitalizare a ornamenticii tradiționale, în vederea aplicării în tehnici moderne, precum tăierea cu laser și 3D imprimare și acestea sunt în fază exploratorie.

Un rezultat notabil al etapei este elaborarea conceptului unei broșuri ilustrate, care reflectă dimensiunea simbolică a textilelor tradiționale în parcursul vieții omului – de la naștere la ritualurile de trecere. Broșura adoptă o abordare narativă și accesibilă, îmbinând descrierea documentară cu prezentarea vizuală a mostrelor și motivelor tradiționale.

În paralel, au fost publicate două articole științifice care analizează relația dintre estetică, tehnologie și durabilitate în contextul textilelor tradiționale, precum și aspecte privind valorificarea tehnicilor de prelucrare și decorare a textilelor tradiționale prin tehnologii digitale. Proiectul a fost reprezentat la conferințe de specialitate, inclusiv în cadrul unui eveniment internațional dedicat patrimoniului cultural, 18-19 septembrie, *Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății de mâine*. Pe 3-5 decembrie a fost planificată participarea la salonul de invenții InfoInvent 2025, cu un poster de prezentare a direcțiilor de cercetare și prototipurilor preliminare.

Această etapă a pus bazele unei cercetări sistematice asupra patrimoniului textil autohton, oferind o platformă solidă pentru inițiative viitoare de valorificare și reconfigurare a meșteșugurilor în viziune contemporană. Rezultatele obținute până în prezent reflectă angajamentul pentru conservarea identității culturale și deschiderea spre integrarea acesteia în procese creative, durabile și inovatoare, în contextul integrării Europei a republicii Moldova.

Conducătorul de proiect Tocorovic A. Ștefan / (numele, prenumele, semnătura)

Data: 12 Decembrie 2025

Summary of Activities and Results Achieved in the Project in 2025

Project Code 25.80012.0807.39SE.39SE

Project Title Revitalizing the National Heritage by Combining and Adapting Traditional Textile Techniques with Modern Manufacturing Technologies

The 2025 stage of the project had a predominantly documentary character, laying the foundation for future stages focused on technological application and development. The activities were centered on identifying, researching, and archiving traditional textile techniques from the Republic of Moldova, with a view to their future adaptation in innovative and sustainable contexts.

In this initial phase, the team conducted field visits to representative ethnographic areas, where they documented techniques of weaving, dyeing, decorating, and symbolic use of textiles. Direct interactions with local artisans enabled the collection of authentic samples, as well as the accumulation of valuable data on production processes and the materials used. A comprehensive visual archive was created, including approximately 1,350 field photographs that reflect the diversity and specificity of the local textile heritage.

The research activity was complemented by the study of archival sources and the documentary collection within the institution, aimed at reconstructing relevant historical sequences of textile craftsmanship. In addition, initial experiments were launched using natural dyes extracted from native plant resources, as a preparatory stage for future testing. Preliminary sketches for the digitalization of traditional ornamentation were also initiated, with the goal of applying them through modern techniques such as laser cutting and 3D printing, currently in the exploratory phase.

A notable result of this stage is the development of the concept for an illustrated brochure, which reflects the symbolic dimension of traditional textiles throughout a person's life journey – from birth to rites of passage. The brochure adopts a narrative and accessible approach, combining documentary description with visual presentation of samples and traditional motifs.

In parallel, two scientific articles were published, analyzing the relationship between aesthetics, technology, and sustainability in the context of traditional textiles, as well as aspects concerning the enhancement of processing and decoration techniques through digital technologies. The project was represented at professional conferences, including an international event dedicated to cultural heritage, held on September 18–19, titled “The Cultural Heritage of Yesterday – Implications for the Development of Tomorrow's Society.” Participation is also planned for the InfoInvent 2025 invention fair on December 3–5, where a poster will present the current research directions and preliminary prototypes.

This stage laid the groundwork for systematic research on the national textile heritage, providing a solid platform for future initiatives aimed at reconfiguring and promoting traditional craftsmanship in a contemporary vision. The results obtained so far reflect a strong commitment to preserving cultural identity and integrating it into creative, sustainable, and innovative processes, in the context of the Republic of Moldova's European integration.

Project Coordinator, Tocaruș A. Apod / (name, surname, signature)

Date: 02.12.2025

LS

**Executarea devizului de cheltuieli,
conform anexei nr. 2.3 din contractul de finanțare pentru anul 2025**

Cifrul proiectului 25.80012.0807.39SE

Cheltuieli, lei				
Denumirea	Cod		Anul de gestiune	
	Eco(k6)	Aprobat	Modificat +/-	Precizat
Deplasări de serviciu în interiorul țării	222710			
Deplasări de serviciu peste hotare	222720			
Servicii medicale	222810			
Servicii de editare	222910	16 200,0		16 200,0
Servicii de protocol	222920			
Servicii de cercetări științifice contractate (salarizarea membrilor echipei - 80%)	222930	237 708,0		237 708,0
Servicii neatribuite altor aliniate (publicarea articolelor științifice / servicii laborator)	222999	15 000,0	-15 000,0	
Servicii neatribuite altor aliniate (salarizarea personalului din afara instituției)	222999			
Servicii neatribuite altor aliniate (salarizarea personalului administrativ - 5%)	222999	14 880,0		14 880,0
Alte cheltuieli în bază de contracte cu persoane fizice	281600			
Cheltuieli curente neatribuite la alte categorii (taxele de participare la forumuri și evenimente științifice)	281900			
Procurarea mașinilor și utilajelor	314110			
Procurarea activelor nemateriale	317110			
Procurarea combustibilului, carburanților și lubrifianților	331110			
Procurarea produselor alimentare	333110			
Procurarea materialelor pentru scopuri didactice, științifice și alte scopuri	335110	16 212,0	+15 000,0	31 212,0
Procurarea materialelor de uz gospodăresc și rechizite de birou	336110			
Procurarea altor materiale	339110			
TOTAL		300 000,0		300 000,0

Notă: În tabel se prezintă doar categoriile de cheltuieli din contract ce sunt în execuție și modificările aprobate (după caz)

Rector U.T.M.

V. J.
(semnătura)

dr. hab. Viorel BOSTAN

(numele, prenumele)

Contabil (economist)

Victoria IOVU
(semnătura)

Victoria IOVU

(numele, prenumele)

Conducătorul de proiect

Alina TOCARCIUC
(semnătura)

dr. Alina TOCARCIUC

(numele, prenumele)

Data: 02.12.2025
LȘ

Componența echipei conform contractului de finanțare 2025

Cifrul proiectului 25.80012.0807.39SE

Echipea proiectului conform contractului de finanțare (la semnarea contractului) pentru 2025						
Nr	Nume, prenume (conform contractului de finanțare)	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă sau nr. de ore conform contractului	Data angajării	Data eliberării
1.	Tocarciuc Alina	1983	dr.	33.6	01.08.2025	31.12.2025
2.	Palamarciuc Anna	1991	f-grad	33.6	01.08.2025	31.12.2025
3.	Gorcea Violeta	1967	f-grad	30.0	01.08.2025	31.12.2025

Modificări în componența echipei pe parcursul anului 2025					
Nr	Nume, prenume	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă sau nr. de ore conform contractului	Data angajării
1.					
2.					
3.					

Rector U.T.M.

 (semnătura)

dr. hab. Viorel BOSTAN

(numele, prenumele)

Contabil (economist)

 (semnătura)

Victoria IOVU

(numele, prenumele)

Conducătorul de proiect

 (semnătura)

dr. Alina TOCARCIUC

(numele, prenumele)

Data: 02.12.2025

INFORMAȚIE SUPLIMENTARĂ

1. **Nu vor fi examinate** rapoartele incomplete, fără toate semnăturile și parafa instituției și care nu corespund cerințelor de tehnoredactare (pct. 6).
2. Rapoartele anuale privind implementarea proiectelor ce implică activități de cercetare **pe animale** vor fi însoțite de avizul Comitetului de etică național/instituțional în corespundere cu HG nr.318/2019 *privind aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Comitetului național de etică pentru protecția animalelor folosite în scopuri experimentale sau în alte scopuri științifice* (https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=115171&lang=ro).
3. Rapoartele anuale privind implementarea proiectelor ce implică activități de cercetare **cu implicarea subiecților umani** vor fi însoțite de avizul Comitetului instituțional de etică a cercetării, în corespundere cu prevederile *Convenției europene pentru protecția drepturilor omului și a demnității ființei umane față de aplicațiile biologiei și medicinei*, adoptată la Oviedo la 04.04.1997, semnată de către RM la 06.05.1997, **ratificată prin Legea nr. 1256-XV din 19.07.2002, în vigoare pentru RM din 01.03.2003**) și a protocoalelor adiționale.
4. **Nu pot fi prezentate informații identice în Rapoartele anuale ale mai multor proiecte.**
5. Se acceptă publicațiile în care expres sunt stipulate datele de identificare ale proiectului (denumire și/sau cifrul).
6. **Cerințe de tehnoredactare a Raportului:**
  - a) Se va exclude textul în culoare roșie din raport, întrucât reprezintă precizări referitor la informația solicitată (de ex. *denumirea și cifrul, perioada de implementare a proiectului, anul/anii; nume, prenume; etc.*).
  - b) Câmpurile cu mențiunea „*optional*” se completează dacă sunt rezultate ce se încadrează în activitățile respective. În absența rezultatelor, câmpurile rămân **necompletate (nu se exclud rubricile respective)**.
  - c) Raportul se completează cu caractere TNR – 12 pt, în tabelele referitor la buget și personal – 11 pt; interval 1,15 linii; margini: stânga – 3 cm, dreapta – 1,5 cm, sus/jos – 2 cm.
  - d) **Copertarea se va face după modelul european – spirală.**

EXTRAS
din Procesul Verbal
al ședinței Consiliului Științific UTM
din 02 decembrie 2025

Prezenți: 14 membri ai Consiliului științific al UTM – Vasile Tronciu, *Prorector pentru cercetare, prof. univ., dr. hab.*; Bostan Ion, *Academician AȘM, prof. univ., dr. hab.*; Bostan Viorel, *Rector UTM, prof. univ., dr. hab.*; Siminiuc Rodica, *Directoare a ȘD UTM, conf. univ, dr.*; Sturza Rodica, *Membriu cor. AȘM, prof. univ., dr. hab.*; Ghendov-Moșanu Aliona, *conf. univ., dr. hab.*; Caisin Larisa, *prof. univ., dr. hab.*; Cepoi Liliana, *Director, Institutul de Microbiologie și Biotehnologie al UTM, conf.univ., dr.*; Gheorghită Maria, *prof. univ., dr.*; Monaico Eduard; *dr., conf. cercet.*; Țurcanu Dinu, *dr., conf. univ.*; Tîrșu Mihai; *Director Institutul de Energetică UTM, conf. univ., dr.*; Popovici Mihail, *conf. univ., dr.*; Muntean Viorel, *Doctorand UTM*

S-A DISCUTAT: audierea rezultatelor științifice obținute pe parcursul anului 2025 al proiectului din cadrul Concursului de proiecte „Stimularea excelenței cercetărilor științifice” pentru anii 2025-2026: **25.80012.0807.39SE „Revitalizarea patrimoniului național prin îmbinarea și adaptarea tehnicilor tradiționale textile cu tehnologiile moderne de fabricație”**, Conducător de proiect: *dr. Alina TOCARCIUC*.

S-A DECIS: aprobarea rezultatelor științifice obținute pe parcursul anului 2025 al proiectului din cadrul Concursului de proiecte „Stimularea excelenței cercetărilor științifice” pentru anii 2025-2026: **25.80012.0807.39SE „Revitalizarea patrimoniului național prin îmbinarea și adaptarea tehnicilor tradiționale textile cu tehnologiile moderne de fabricație”**, Conducător de proiect: *dr. Alina TOCARCIUC*.

Președinte al CȘ UTM,
Vasile TRONCIU, dr. hab., prof. univ.

Secretar al CȘ UTM,
Liliana CEPOI, dr. hab.